# ΣΠΥΡΟΣ ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΣ

## ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ALEX THURNEYSSEN

Τρεῖς εἶναι οἱ ἰδιότητες ποὺ δίνουν στὸ παίξιμο του τὴν προσωπικὴ σφραγῖδα: Ἡ ἀφάνταστη τεχνική του ἱκανότης, ἡ πνευματική του συγκέντρωσις καὶ ἡ εὐγενικὴ καλαισθησία στὴν ἀπόδοσι καὶ ἡ ἀτόλυτος σοβαρότης στὶς καλλιτεχνικές του προσπάθειες.

Ἂν ὑποβάλωμεν τωρα σὲ μιὰ σύντομη κριτικὴ ἐξέτασι τὰς τρεῖς βασικὰς αὐτὰς ἰδιότητας φθάνομεν εἰς τὸ ἀκόλουθον συμπέρασμα.

Ἡ τεχνική του ὑπεροχὴ τὸν βοηθεῖ νὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ ὅλων τῶν δυνατῶν δυσκολιῶν. Ἔχει περάσει πρὸ πολλοῦ τὸν δεξιοτέχνην. Αὐτὸς βέβαια διατηρεῖται πάντοτε ἄλλα δὲν παίρνει ποτὲ τὴν πρώτη θέση. Δὲν παρουσιάζεται ποτὲ ὡς μοναδικὸς σκοπὸς ἀλλὰ μένει διαρκῶς ἕνα μέσον, ἁπλὸς ὑπηρέτης τῆς καλλιτεχνικῆς ἰδέας. Ἀποδίδονται ὅλα ἀκόπως καὶ μὲ ἀξιοζήλευτον διαύγειαν. Εἶναι ἕνας μηχανισμὸς, τοῦ ὁποίου ἡ ἀκρίβεια δὲν ὑποχωρεῖ ποτὲ, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐξευγενίζεται ἀπὸ τὴν πνευματικότητα τοῦ ἐκτελεστοῦ καὶ ἀποβαίνει ἰδεῶδες μέσον ἐκφράσεως ἀναδημιουργικῆς τέχνης.

Ἡ ἀπόδοσις του κάνει ἐντύπωσιν πρῶτα—πρῶτα γιὰ τὴν πνευματικὴ συγκέντρωσι ποὺ τὴν χαρακτηρίζει. Αἱ ἐκτελέσεις του ἔχουν πάντοτε βαθειὰ χαραγμένην τὴν σφραγῖδα τῆς ἐσωτερικότητος. Δὲν παρασύρεται ποτὲ ἀπὸ ἐντυπωσιακὲς εὐτέλειες καὶ δὲν ἐκτροχιάζεται ποτὲ καὶ πουθενὰ σὲ ἀκαλαίσθητες ἐπιδείξεις. Ἐμβαθύνει εἰς τὸ ψυχικὸν περιεχόμενον τῆς μουσικῆς καὶ ὑποτάσσει τὰ πάντα γιὰ νὰ ἐξυπηρετηθῇ αὐτή του ἡ κατεύθυνσις.

Καὶ ἀποδεικνύεται ἡ σοβαρότης τῶν καλλιτεχνικῶν του προσπαθειῶν ἀπὸ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐργάζεται μέσα του καὶ ἐκλεπτύνει τὴν τέχνην του. Τὰ προγράμματα του καταρτίζονται πάντα καὶ σ' ὅλες τους τὶς μουσικὲς λεπτομέρειες μὲ ὑποδειγματικὴ φροντίδα καὶ μὲ ἀγάπη, ποὺ πραγματικῶς ἀξίζει νὰ ἐξαρθῇ. Δὲν ὑπάρχει σ' αὐτὰ καμμιὰ ἀπροσεξία, τίποτα τὸ τυχαῖον, καμμιὰ ἐπιπολαιότης. Ὅλα ἐξετάζονται μὲ τὴν αὐστηρότερη αὐτοκριτική. Κάθε στιγμὴ μιλεῖ γιὰ τὸν Καλλιτέχνη ποὺ ἀσχολεῖται σοβαρὰ μὲ τὴν τέχνην του.

Ἀπὸ ὅλες λοιπὸν τὶς πολύτιμες αὐτὲς ἰδιότητες σχηματίζεται ἡ εἰκὼν μιᾶς Καλλιτεχνικῆς Προσωπικότητος ποὺ μὲ τὰ ἐξαιρετικὰ προσόντα καὶ τὰς γνώσεις του, μὲ τὴν ἀπόλυτον εὐσυνειδησίαν τῶν προσπαθειῶν του προκαλεῖ τὸν πλέον δικαιολογημένον σεβασμόν μας.

Αἱ ἑπτὰ σονάτες τοῦ Σκαρλάτι κάτω ἀπὸ τὰ δάκτυλά του μᾶς ἔγειναν μιὰ ἀληθινὴ πνευματικὴ ἀπόλαυσις.

Εἰς τὸν Μπέτοβεν op. 101 εἶχε μιὰ μεγάλη ἐπιτυχία στὰ δύο ἤσυχα μέρη: τὸ ὀνειροπόλον Allegretto ma non troppo καὶ τὸ γεμᾶτο μυστικοσταθῆ εὐλάβειαν Adagio ma non troppo con affetto. Ὁ βελούδινος, ἁπαλός του τόνος μᾶς ἔδωσε τὸ ὕψιστο σημεῖον τῆς ψυχικότητος. Ἐνῶ ηὗρα τὸν χρόνον τῶν δυὸ ἄλλων μερῶν κάπως γοργότερον ἀπὸ ὅσον ἔπρεπε. Ἔχασαν ἔτσι κάτι ἀπὸ τὴν ἔντασι τους εἰς ἔκφρασιν μαζὺ μὲ τὴν διαύγειαν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τους γραμμῆς.

Μεγαλύτερη ἀκόμη ἐπιτυχίαν εἶχε εἰς τοῦ Schumann τὸ «Davidsbündler» ἂν καὶ νομίζω ὅτι ὁ «Εὐσέβιος»—ὁ κομψὸς, ὁ ὀνειροπόλος Schumann— τοῦ ἁρμόζει πολὺ καλύτερα ἀπὸ τὸν «Φλωρεστὰν» τὸν θυελλώδη, τὸν πείσμονα, τὸν θερμόαιμον. Πάντως τὸ κομμάτι αὐτὸ φαίνεται νὰ τὸ ἀγαπᾷ ἰδιαιτέρως γιατὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐφαίνετο ὁλόκληρος ἀφωσιωμένος εἰς τὸ νὰ κάμῃ αἰσθητὸν ὅλον τὸν ἀμίμητον ποιητικὸν οἶστρον, ὅλον τὸν πλοῦτον τῆς φαντασίας καὶ ὅλον τὸ ἐλαφρὸν πνεῦμα ποὺ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ διακρίνει. Καὶ ὑπῆρξεν, ἀλήθεια, μιὰ πειστικωτάτη ἀπόδοσις.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀθάνατον «φαντασίαν» τοῦ Σοῦμπερτ μὲ τὸ πλαστικόν του παίξιμον ἐνθουσίασε τὸ κοινόν. Μ' ὅλον ὅμως τὸν θαυμασμόν μου πρὸς τὸν Λὶστ ὡς ἐξαιρετικὸν τεχνίτην διὰ μεταγραφὰς καὶ ἐπεξεργασίας, εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν προτιμῶ τὴν πρωτότυπον μορφὴν τοῦ ἔργου, ὅπως ἐγράφηκε ἀπὸ τὸν Σοῦμπερτ. Ἴσως γιατὶ ὁ Λὶστ ἐδῶ δὲν εἶχε νὰ προσθέσῃ τίποτε ἐπομένως ἦτο περιττός.

Τὸ κοινὸν τὴ χαρίστησε μὲ θερμοτάτας ἐκδηλώσεις, εἰς τὸ τέλος κάθε ἐκτελέσεως τὸν ἐξαίρετον καλλιτέχνην, μὲ ἐνθουσιασμὸν ἀντάξιον τῆς ἀπολαύσεως, ποὺ τοῦ ἐχάρισεν.

**Alex Thurneyssen**